

8. Information Technology Section 2003-2007 Conference proceedings [Electronic resource] / IFLA. – Electronic data. – [Netherlands], 2017. – Mode of access : World Wide Web : URL : <http://archive.ifla.org/VII/s21/21Conferences.htm>. – Eng. – The title from the screen. – Last update : 6th March 2017.

9. Past Events from Information Technology [Electronic resource] / IFLA. – Electronic data. – [Netherlands], 2017. – Mode of access : World Wide Web : URL : <http://www.ifla.org/events/past/62>. – Eng. – The title from the screen. – Last update : 6th March 2017.

Вікторія Масленкова, Наталя Масі
Одеський національний політехнічний університет
Одеса, Україна

**ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ВДОСКОНАЛЕННЯ
ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА
ПРОТЯГОМ 2006 – 2016 Р.Р.**

В статті представлено аналіз національної інформаційної політики в аспекті законодавчого забезпечення та регулювання

Ключові слова: інформаційне суспільство, інформаційне законодавство, державна інформаційна політика, законодавчі та нормативно-правові акти.

В статье представлен анализ национальной информационной политики в аспекте законодательного обеспечения и регулирования.

Ключевые слова: информационное общество, информационное законодательство, государственная информационная политика, законодательные и нормативно-правовые акты.

The article presents an analysis of national information policy in the aspect of legislation and regulation.

Keywords: information society, information legislation, the state information policy, legislative and regulatory acts.

Сьогодні Україна має сотні законодавчих та інших нормативно-правових актів, що зорієнтовані на розвиток інформаційних процесів, захист національного інформаційного простору, прискорення інтегральних процесів в світовому інформаційному просторі. Проте поряд з тим, що в Україні прийнято низку нормативно-правових актів на означеному напрямі, важливою проблемою залишається певна несистемність вітчизняної правової політики в інформаційній сфері, зокрема з огляду на те, що законодавчі акти ухвалюються з метою вирішення тактичних завдань, без урахування стратегічних орієнтирів та об'єктивних українських умов.

Науковцями В.М. Брижко [3] та Н.В. Грицяк [4] було відзначено, що у сучасний період у системі інформаційного законодавства свого вирішення потребують такі проблеми в сфері створення, поширення та використання інформації як:

- формування правових умов для забезпечення плюралізму, прозорості та неупередженості діяльності ЗМІ, недопущення їх монополізації та використання у маніпулятивних цілях;
- унормування діяльності з поширення інформації в мережі Інтернет;
- вдосконалення захисту інтелектуальної власності в умовах поширення Інтернет-технологій;
- вдосконалення правових вимог щодо дотримання журналістами професійних та етичних стандартів;
- проблема неузгодженості термінології в інформаційному законодавстві.

Впродовж десяти останніх років ведуться численні дискусії про необхідність розробки та прийняття Інформаційного кодексу України та про те, яким він має бути. Сьогодні проекту Інформаційного кодексу

не існує, хоча вже тривалий час над його розробкою працюють у Державному комітеті телебачення і радіомовлення спільно з Міністерством юстиції України та Національною радою з питань телебачення і радіомовлення.

Актуальною сьогодні є розробка та впровадження нових законодавчих актів, спрямованих на захист інформації, протидію її неконтрольованому витоку. Особливе значення має захист інформації про особу.

Важливе значення має вдосконалення законодавства щодо обов'язків органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб забезпечувати доступ до інформації.

Існує потреба в розвитку нових напрямків державної інформаційної політики, зокрема, не останнє місце займає реформування інформаційного законодавства з урахуванням міжнародних стандартів [5].

На сьогодні у сфері державної інформаційної політики України, окрім діючої нормативно-правової бази, функціонують:

- Доктрина Інформаційної безпеки України;
- Концепція розвитку електронного урядування в Україні;
- Концепція розвитку телекомунікацій в Україні;
- Концепція формування системи національних електронних ресурсів;
- Концепція технічного захисту інформації в Україні;
- Концепція державної інформаційної політики;
- Концепція створення Національного громадського телебачення і радіомовлення та інші [2].

Цей перелік не є вичерпним, але він є достатнім для аналізу процесу правового регулювання інформаційної сфери та виокремлення наступних висновків: стратегія розвитку інформаційної сфери в цілому та її частин відсутня; доктрина як декларація офіційної позиції держави виражена лише щодо безпекового виміру інформаційної діяльності.

Іншими документами вищого рівня (концепціями та основними засадами) охоплені виключно напрями, пов'язані з новітніми інформаційними технологіями в їх різних виявах: управлінському, соціальному, техніко-технологічному; державне регулювання інформаційної сфери має виразний коротко- та середньостроковий характер.

З-поміж керівних документів державної політики, що визначають діяльність органів влади в інформаційній сфері, домінують програми, але відсутні стратегії, доктринально визначено лише питання безпеки, концепції та основні засади регулюють лише питання, пов'язані з новітніми інформаційними технологіями. Документів вищого рівня (доктрин, стратегій, концепцій) з гуманітарних питань (бібліотечна, архівна, книговидавнича справа, імідж держави та офіційна комунікація тощо) – не прийнято.

За період 2006-2016 роки Верховною Радою України було прийнято 60 законів, що безпосередньо регулюють інформаційну сферу нашої держави. Але більшу долю серед них складають законодавчі документи, в яких лише утверджено зміни до вже існуючих законів.

Стосовно прийняття нових законів в інформаційній сфері, то їх налічується – 21.

Основоположними серед них є:

- «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України»;
- «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки»;
- «Про посилення захисту майна редакцій засобів масової інформації, видавництв, книгарень, підприємств книгорозповсюдження, творчих спілок»;
- «Про захист персональних даних»;
- «Про доступ до публічної інформації»;
- «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України»;
- «Про електронну комерцію»;

- «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації».

Решта законів стосується ратифікації або денонсації Угод між Україною або Кабінетом Міністрів України та Урядом інших держав про взаємний обмін інформацією, захист секретної інформації та взаємну охорону інформації з обмеженим доступом.

Також за цей період окрім законів була прийнята низка нормативних документів з метою регулювання інформаційної сфери. До них відносяться:

- Постанови Верховної Ради України («Про проведення парламентських слухань на тему: “Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України”» від 25 листопада 2015 року, «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Закону України “Про телебачення і радіомовлення” щодо надання телеканалами ідентифікуючої інформації під час реклами» від 02 листопада 2010 року, «Про прийняття за основу проекту Закону України про доступ до публічної інформації» від 12 червня 2009 року);

- Укази та Розпорядження Президента України («Про символіку Міністерства інформаційної політики України» від 25 грудня 2015 року, «Про призначення довічних державних стипендій видатним діячам інформаційної галузі» від 12 травня 2011 року, «Про вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення Президента України та органів державної влади» від 14 липня 2008 року);

- Постанови та Розпорядження Кабінету Міністрів України («Про внесення зміни до пункту 4 Положення про Міністерство інформаційної політики України» від 30 вересня 2015 року, «Про затвердження Порядку використання у 2012 році коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів з розвитку освіти у сфері інформаційних технологій» від 26 вересня 2012 року, «Про передачу бюджетних призначень, передбачених Державному комітету телебачення і радіомовлення на 2015 рік» від 11 листопада 2015 року).

Зважаючи на це, можемо сказати, що інформаційне законодавство займає надзвичайно важливе місце в правовій системі України, але на жаль в поточний момент ні в нормативно-правових, ні в юридичних актах немає явного нагадування щодо переходу України до інформаційного суспільства, а також щодо нової державної інформаційної політики, яка відповідає такому переходу.

З огляду на наявність значних проблем щодо реалізації права на інформацію в Україні, безспірною є необхідність вдосконалення існуючого законодавства в цій сфері, приведення його до міжнародних стандартів та практики розвинутих країн світу.

Література

1. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. №2658-XII [Текст]: за станом на 13 січня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. - № 48. — С. 25-46.
2. Про концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 04.02.1998 № 75/98-ВР [Текст]: за станом на 8 листопада 2013 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 27. — С. 182.
3. Брижко В. М. Теорія і практика інформаційного права: методологія кодифікації інформаційного законодавства України [Текст] / В. М. Брижко // Правова інформатика. — 2013. — № 1(37). — С. 70-78.
4. Грицяк Н. В. Державне управління в умовах розвитку інформаційного суспільства [Текст] : навч. посіб. / Н. В. Грицяк. — К. : Вид-во НАДУ, 2012. — 220 с.
5. Марущак А. І. Інформаційне право: доступ до інформації [Текст] : навч. посіб. / А. І. Марущак. — К. : КНТ, 2009. — 532 с.